

DĖL GRYNŲJŲ PINIGŲ OPERACIJŲ

Klausimas. 2022 m. vasario 23 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 164 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“, kuriuo nuo 2022 m. gegužės 1 d. netekusiu galios pripažįstamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimas Nr. 179 „Dėl Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais. Kokiais teisės aktais nuo 2022 m. gegužės 1 d. turės vadovautis įstaigos, kurios savo veikloje naudoja grynuosius pinigus?

Atsakome. Nuo 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliojus Finansinės apskaitos įstatymo nuostatomis, kasos operacijoms specialių reikalavimų nebelieka, tačiau **kiekvienam subjektui, atliekančiam grynujų pinigų operacijas (turinčiam kasą), reikia nusistatyti vidaus kontrolės tvarką**, užtikrinančią grynujų pinigų operacijų atsekamumą, pinigų kontrolę, saugumą. Jei subjektas atlieka grynujų pinigų operacijas (turi kasą), kasos dokumentams būtų taikomi bendri įstatymo reikalavimai apskaitos dokumentams ir papildomi reikalavimai apskaitos dokumentui, kuriuo pagrindžiama grynujų pinigų operacija, (toliau – grynujų pinigų dokumentas) apimantys: 1) jo pasirašymo reikalavimą; 2) draudimą jį taisyti bei 3) reikalavimą subjektui sudaryti grynujų pinigų apskaitos registrą.

Atkreipiame dėmesį į šiam klausimui aktualias naujo Finansinės apskaitos įstatymo nuostatas:

- pagal 3 str. 3 d. – grynaisiais pinigais atliekamos ūkinės operacijos apskaitoje registruojamos ne vėliau kaip paskutinę einamojo mėnesio dieną.

- pagal 7 str. 3 d. – grynujų pinigų dokumentuose privalo būti nurodyta asmens (asmenų), kuris (kurie) turi teisę parengti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, vardas (vardai) arba pirmoji (pirmosios) vardo (vardų) raidė (raidės), pavardė (pavardės), parašas (parašai) ir grynuosius pinigus gavusio asmens vardas arba pirmoji vardo raidė, pavardė, parašas. Šis reikalavimas netaikomas, kai pagal mokesčių įstatymus ar jų pagrindu priimtus teisės aktus šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodyta informacija nėra privaloma ir (arba) grynujų pinigų operacijos atliekamos naudojant finansų įstaigos savitarnos įrenginį.

- pagal 7 str. 5 d. – grynujų pinigų dokumentus taisyti draudžiama. Jeigu apskaitos dokumente, kuriuo pagrindžiama pinigais atliekama ūkinė operacija, padaroma klaida, parengiamas naujas apskaitos dokumentas. Apskaitos dokumentas, kuriame padaryta klaida, laikomas negaliojančiu ir saugomas kartu su kitais ataskaitinio laikotarpio apskaitos dokumentais.

- pagal 8 str. 1 d. – tais atvejais, jeigu subjektas atlieka grynujų pinigų operacijas, turi būti sudaromas grynujų pinigų apskaitos registras.

Tokios nuostatos nepadidina piktnaudžiavimo grynujų pinigų operacijomis rizikų, nes išlieka reikalavimai tokių ūkinių operacijų pagrindimui apskaitos dokumentais, grynujų pinigų dokumentų pasirašymui, registravimui apskaitos registre (kasos knyga).

Viešojo sektoriaus subjektai nusistatydami tvarką gali pasinaudoti iki 2022 m. gegužės 1 d. galiojančiomis Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklėmis ir jas prisitaikyti savo reikmėms.